

Sammanfattning av Europeiska kommissionens offentliga samråd om flerspråkighet 14 September – 15 November 2007

Sammanfattning

Bakgrund

I kombination med globaliseringen har den ökade rörligheten inom EU och invandringen från länder utanför EU lett till att vi kommer i kontakt med allt fler språk i vardagslivet. EU-kommissionen vill främja språkinlärning och språklig mångfald, som ingår i EU:s grundläggande principer. Mellan den 14 september och den 15 november 2007 genomfördes ett offentligt samråd för att sondera medborgarnas åsikter om och förväntningar på språkpolitiken. Undersökningens resultatet utgör en del av en stor samrådsprocess och kommer att ligga till grund för ett nytt meddelande från kommissionen som ska publiceras i slutet av 2008. Syftet med det meddelandet blir att diskutera språkens plats och roll i ett alltmer flerspråkigt EU.

Metod

Frågeformuläret omfattade sex olika områden som alla har en nära koppling till hur och i vilken utsträckning språk används och främjas i EU, alltifrån utbildningsmöjligheter och sociala, kulturella och ekonomiska aspekter till EU-institutionernas arbetssätt. Formulärets sexton frågor kunde besvaras antingen med fria formuleringar eller med ett antal färdiga svarsalternativ. Vissa svar var en blandning av båda möjligheterna.

I den här sammanfattningen presenteras de viktigaste resultaten av samrådet. Det finns statistik över alla frågor som besvarades med hjälp av färdiga svarsalternativ, men även de fritt formulerade svaren analyserades grundligt. De sammanfördes sedan temavis för att man ska kunna se tendenser, och förhållandena mellan dem. De fria frågorna ger också en förklaring till varför vissa svarsalternativ valdes.

Deltagare

Samrådet var öppet för alla intresserade både i och utanför EU. Antalet kompletta svar uppgick till 2 419, och samtliga EU-språk var representerade.

Informationen om undersökningen spriddes genom olika webbplatser på Europaservern, omnämmanden i pressen och i offentliga anföranden, och dessutom med hjälp av

direktinformation till ett stort antal enskilda, organisationer och nätverk som tidigare hade uttryckt intresse för EU-frågor. Eftersom man inte frågade deltagarna hur de hade fått kännedom om samrådet är det svårt att bedöma hur många som antingen surfade på Europaservern eller läste tidningarna i EU och hur många som hade kontaktats direkt. Det bör dock framställas att bidragen kom från både enskilda och organisationer som är intresserade av EU-politik i allmänhet och av språkens roll i EU i synnerhet. Trots det relativt höga antalet deltagare bör därför resultatet av undersökningen inte tolkas som en opinionsundersökning, utan snarare som synpunkter från medborgare som ville debattera med EU-kommissionen om hur de ser framtidens EU.

En enastående respons

De 2 419 svaren på undersökningen om flerspråkighet är ett mycket högt deltagande för ett offentligt samråd om EU-politik, som i genomsnitt brukar få mellan 200 och 500 svar.

En annan intressant aspekt är att antalet enskilda personer som deltog var betydligt större än de personer som svarade på sin organisations vägnar. Inte ett enda EU-land, EFTA-land eller kandidatland saknas i den mångfald olika länder som deltagarna företräder – dessutom fick vi ett ganska stort antal svar från andra världsdelar.

Frågorna fanns tillgängliga på 22 EU-språk, men sammanlagt representerade deltagarna 57 modersmål, inklusive flera regionala språk och minoritetsspråk, liksom språk som talas utanför EU.

Det höga deltagandet av enskilda personer från ett mycket stort geografiskt område visar tydligt att folk bryr sig mycket om hur EU-språken lärs ut, behandlas och talas.

Den stora andelen deltagare som inte har ett av de officiella EU-språken som modersmål visar också att flerspråkigheten i dagens EU är mycket komplex – det handlar inte alls bara om att hantera 23 arbetsspråk. Den väcker frågor som sträcker sig utöver de funktionella språkaspekterna och omfattar ett mycket vidare spektrum av språk än de som har ställning som officiella EU-språk.

I ett nötskal: vad anser de som svarade om språkfrågor?

- Mer än 96 % av deltagarna är överens om att EU:s flerspråkighet kräver särskild uppmärksamhet från Europas politiker och att språkkunskaper är viktiga, både yrkesmässigt och privat.

- Deltagarna anser att de viktigaste faktorerna för framgångsrik språkinlärning är att den börjar tidigt och att eleven får möjlighet att besöka och vistas i det land där målspråket talas.
- De flesta anser att den språkliga mångfalden i EU är en tillgång som man bör värna om. De tycker att den bör sättas in i ett sammanhang som går utöver ekonomiska och funktionella aspekter, och bekräfta den tillhörighet och de kulturer som de olika språken representerar.
- Företrädare för regionala språk och minoritetsspråk anser att mer bör göras för att öka respekten för dessa språk, i synnerhet inom utbildningsväsendet och i den offentliga sektorn, och de skulle vilja att EU intar en mer beskyddande hållning i dessa frågor.
- De flesta deltagarna vill att medierna ska främja en interkulturell samhällsmodell som värdesätter språklig och kulturell tillhörighet och fokuserar på tolerans, inte på konfrontation.
- En överväldigande majoritet delar åsikten att det är lättare att göra affärer utomlands om man har kunskaper i det nationella språket, och att företagen därför har intresse av att investera i arbetstagarnas språkkunskaper.
- Majoriteten anser också att invandrare ska bevara sitt modersmål och behandla sin språkliga och kulturella tillhörighet som en nödvändig grund för integrering i ett språk och en kultur som skiljer sig från deras ursprungliga.
- De flesta anser att utgifterna för arbetet på 23 olika språk är välmotiverade eller till och med borde öka.